

Het handboek van Plasma

Sebastian Kügler
Claus Christensen
Vertaler/Nalezer: Kristof Bal

Het handboek van Plasma

Inhoudsopgave

1	Inleiding	5
2	Plasma gebruiken	6
2.1	Plasma componenten	6
2.1.1	Plasma widgets en containers	6
2.1.2	Standaard Plasma bureaublad	6
2.2	Het paneel	7
2.2.1	Programmastarter	8
2.2.2	Menu Toepassingen	8
2.2.3	Instellingen van de programmastarter	9
2.2.4	Taakbalk	9
2.2.5	Systeemvak	10
2.2.6	Apparaatmelder	11
2.2.7	Verborgens items	12
2.2.8	Digitale klok	12
2.2.9	Pager	13
2.3	De Paneelhulpmiddelen	13
2.4	Applets toevoegen	13
2.5	Het bureaublad	14
2.6	Mapweergave	15
2.7	KRunner	16
2.8	Activiteiten	17
2.9	Sneltoetsen	17
3	Dankbetuigingen en licentie	19

Samenvatting

Plasma, het voornaamste interface van het bureaublad.

Hoofdstuk 1

Inleiding

Plasma biedt een moderne en aanpasbare omgeving voor het uitvoeren van uw favoriete toepassingen en toegang tot uw informatie waar deze ook mag zijn. Andere gezamenlijke attributen van het Plasma-bureaublad inclusief geavanceerd windowmanagement en bureaubladeffecten, ondersteuning voor KDE Plasma-widgets, geïntegreerd zoeken, hardwaremanagement en een hoge graad van aanpasbaarheid.

Hoofdstuk 2

Plasma gebruiken

2.1 Plasma componenten

2.1.1 Plasma widgets en containers

De essentie van Plasma is opgebouwd rond twee concepten:

Plasma widgets

Applets, of kleine programma's die actief zijn op het bureaublad.

Containers

Applets die dienen als container voor de Plasma widgets

Op een standaard bureaublad zijn er twee hoofdelementen: het paneel en het bureaublad zelf. Beiden zijn containers in de terminologie van Plasma.

2.1.2 Standaard Plasma bureaublad

OPMERKING

Het Plasma bureaublad kan op oneindig veel manieren worden ingesteld. De onderstaande schermafbeelding toont een tamelijk standaard bureaublad. Sommige distributies passen uitgebreide aanpassingen toe, zodat uw bureaublad er anders uit kan zien.

Ook kan het grafische uiterlijk van de interface-elementen een eigen stijl hebben. Deze schermafbeeldingen gebruiken de standaard Plasma stijl, Breeze.

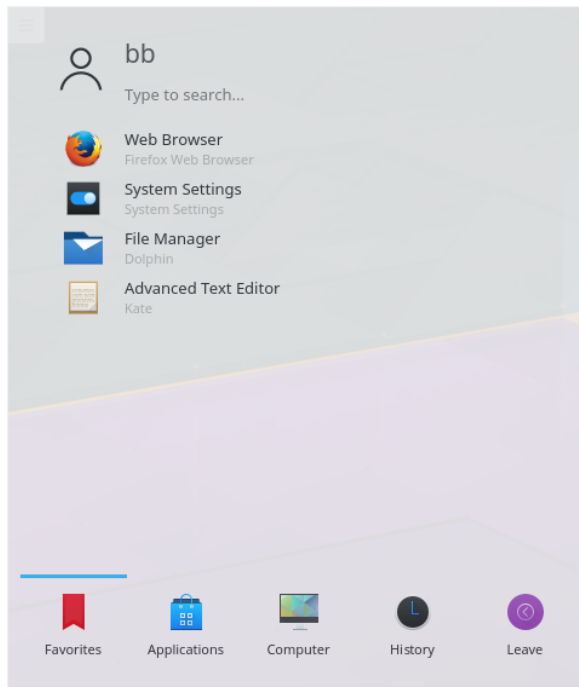

1. De programmastarter. Gewoonlijk is dit de [Programmastarter](#).
2. Een aantal pictogrammen die gemakkelijk toegang geven tot vaak gebruikte toepassingen
3. De [Taakbeheerder](#), die de titels van vensters behorende bij de toepassingen die nu actief zijn toont. Geen van de toepassingen hebben een geopend venster, toen de schermafdruck was genomen
4. Het [Systeemvak](#)
5. Het widget [Digitale klok](#)
6. De [Paneelhulpmiddelen](#)
7. De hulpmiddelen van het [Bureaublad](#)
8. Een widget voor mapweergave, die de inhoud van de map [Bureaublad](#) toont

2.2 Het paneel

Het standaard paneel bevat een paar Plasma widgets: vanaf links, is er de programmastarter.

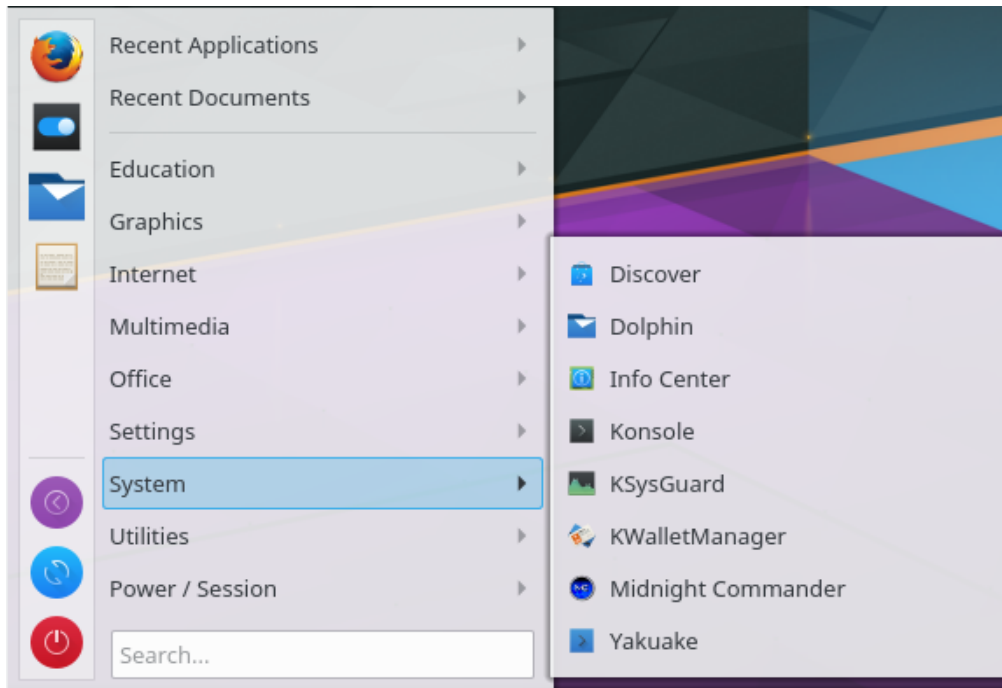
2.2.1 Programmastarter

U kan deze gebruiken om programma's te starten, recent geopende bestanden te openen en de gebruikelijke opties voor afmelden/afsluiten. Er bestaat ook een structuur die u door uw programma's laat bladeren. De opmaak van het menu is aangepast voor het meest voorkomende gebruik: een programma starten. Het standaard tabblad is **Favorieten**, dat de meest gebruikte dingen bevat. In het begin zal u waarschijnlijk vooral het tabblad **Toepassingen** gebruiken. Vanaf het moment dat u weet welke programma's u het meest gebruikt, klikt u met rechts op de te selecteren items en selecteert u op **Aan favorieten toevoegen** om ze aan uw **Favorieten** toe te voegen (of onmiddellijk op het bureaublad of paneel. Hiervoor moet u wel Plasma 'ontgrendelen' door met rechts op het bureaublad te klikken).

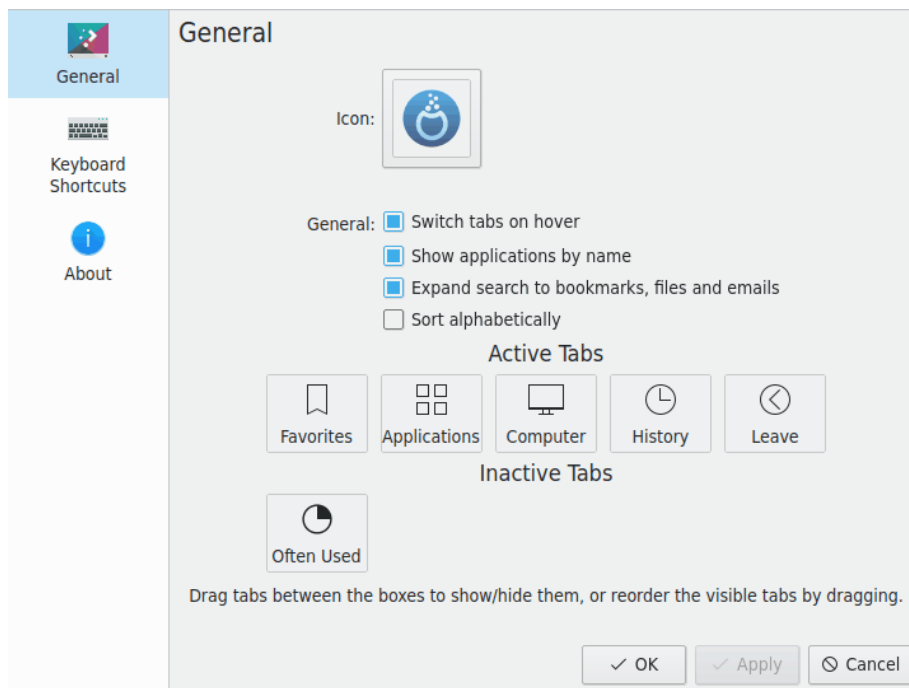
2.2.2 Menu Toepassingen

Als u liever de traditionele menustijl van de programmastarter heeft, dan kunt u deze kiezen door met de rechtermuisknop op de menuknop te klikken en te kiezen voor **Alternatieven**.

2.2.3 Instellingen van de programmastarter

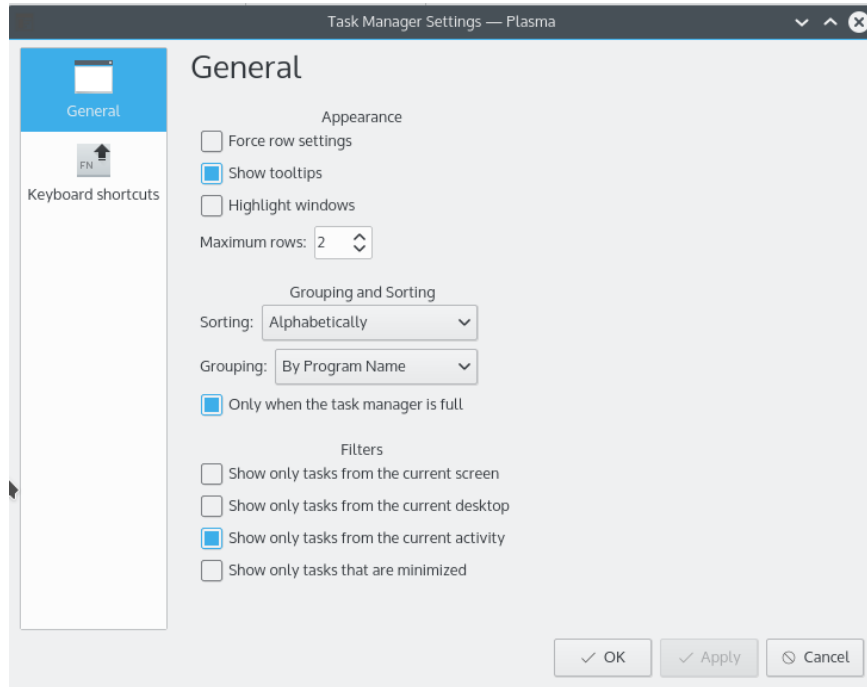
Als u de programmastarter wilt instellen, dan kunt u deze wijzigen door met de rechtermuisknop op de menuknop te klikken en te kiezen voor **Programmastarter configureren**.

2.2.4 Taakbalk

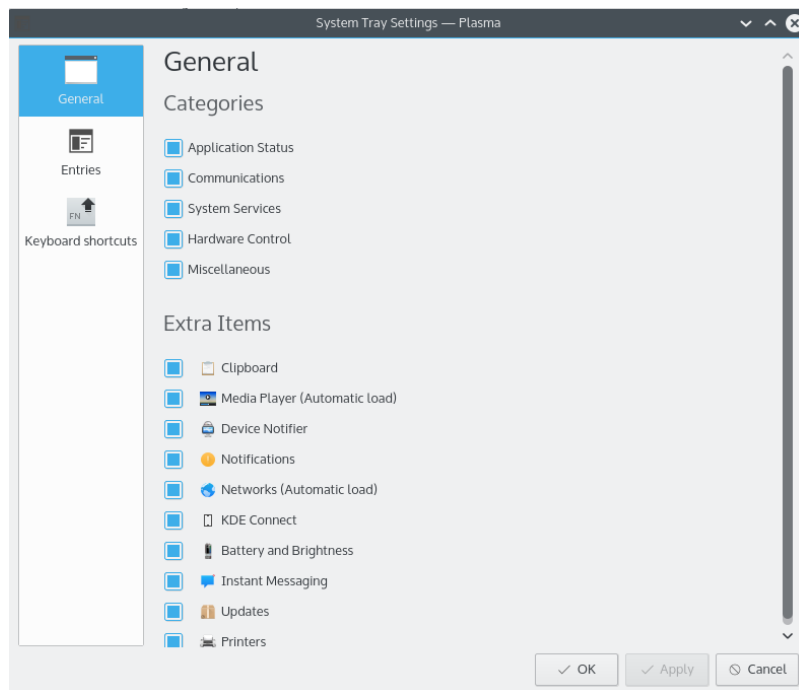
De taakbalk is een ander widget op het paneel. Het toont standaard een ruimte voor alle open vensters. U kunt het ook zo instellen dat dat het alle open vensters op het huidig bureaublad

toont door **Alleen taken van het huidige bureaublad tonen** aan te vinken wanneer u rechts klikt op de taakbeheerder, tussen twee vensters. De grootte van de tekst op de items van de taakbalk zijn instelbaar in Systeeminstellingen onder **Uiterlijk** → **Lettertypen** → **Taakbalk**. Rechtsklikken op de taakbalk toont ook de instellingsdialoog waar u verschillende opties kan kiezen om uw taakbalk in te stellen.

2.2.5 Systeemvak

Een ander standaard paneel is het Systeemvak, wat door gewone programma's als dok wordt gebruikt. Door rechts te klikken op het Systeemvak kunt u de instellingendialoog openen, waar u te tonen items kunt instellen en hun zichtbaarheid.

2.2.6 Apparaatmelder

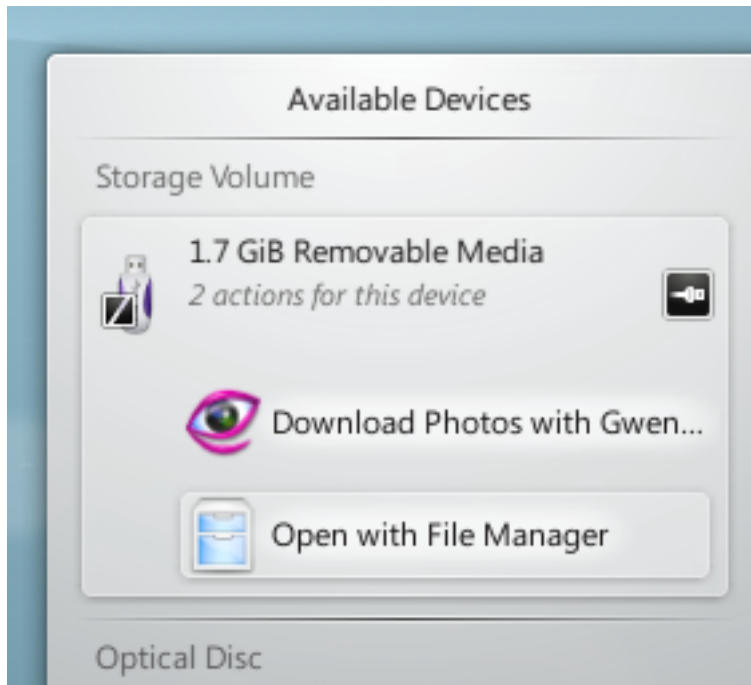
Een pictogram die gewoonlijk in het systeemvak zit is de Apparaatmelder. Als u een USB-schijf verbindt met de computer zal een dialoog openen die u het apparaat laat openen in Dolphin of een andere verbonden toepassing.

De Apparaatmelder wordt gebruikt voor het behandelen van in te pluggen apparaten zoals USB-sticks (ook genoemd flashdrives of thumb-drives), digitale cameras, externe USB harde schijven, etc. Het wordt ook actief wanneer er een medium zoals een CD of dvd wordt geladen in een optisch apparaat.

Wanneer u een extern apparaat inpluigt of een nieuw medium in een apparaat laadt, dan zal het venster van de **Melder** verschijnen (u kunt het ook expliciet openen door op het pictogram in het paneel te klikken.) Het blijft open wanneer de cursor er boven is, anders verbergt het zichzelf na een paar seconden.

Het **Melder**-venster toont een lijst met alle apparaten die het nu kent. Met de muiscursor over een apparaat gaan zal aangeven hoeveel mogelijke acties er zijn geassocieerd met dat apparaat.

Ergens klikken in het donkere vak rond de apparaatnaam (maar niet op het uitwerp/afkoppel-pictogram indien aanwezig) breidt het item uit zodat de lijst met mogelijke acties voor dat apparaat wordt getoond. De set acties hangt af van het apparaat; het is in te stellen met het contextmenu van Apparaatmelder of met de modules in Systeeminstellingen [Apparaatacties](#) en [Verwijderbare apparaten](#). Selecteer er eenvoudig één met de muis of het toetsenbord om die actie te starten.

Er is ook een klein pictogram rechts van elk item die toont of dat apparaat nu toegankelijk is (ofwel *aangekoppeld*) of niet. Alleen wanneer een apparaat niet is aangekoppeld is het veilig om het fysiek los te koppelen van de computer. Klikken op het pictogram maakt dat het apparaat wordt afgekoppeld en/of het medium wordt uitgeworpen als het nu is aangekoppeld en zal aangekoppeld worden als het dat niet is. Merk op dat afkoppelen/uitwerpen kan mislukken als het apparaat nog steeds open bestanden heeft, bijv. als het kopiëren van een groot bestand nog niet gereed is. In de meeste gevallen kunt u gewoon even wachten en het opnieuw proberen. Wanneer het afkoppelen is gelukt, dan verschijnt er een pictogram voor gelukt in het pictogram van de Apparaatmelder.

2.2.7 Verborgene items

Het Systeemvak bevat normaal nog wat meer items, zoals Klipper, KMix etc.

Sommige van de standaard items in het Systeemvak zijn verborgen om ruimte in de balk te spa-

ren. Om deze items te tonen klikt u op de kleine witte driehoek en daarna gebruikt u de linkermuisknop om een widget te starten of de rechtermuisknop om zijn instellingendialoog te openen.

2.2.8 Digitale klok

De meeste rechtse Plasma-widget in het standaard paneel is de Digitale klok. Deze klok kan verschillende tijdzones tonen en zijn grootte aanpassen. De klok past zijn grootte aan aan de gegeven ruimte (dat is het paneel in dit geval). Als u de datum wil tonen, zal deze getoond

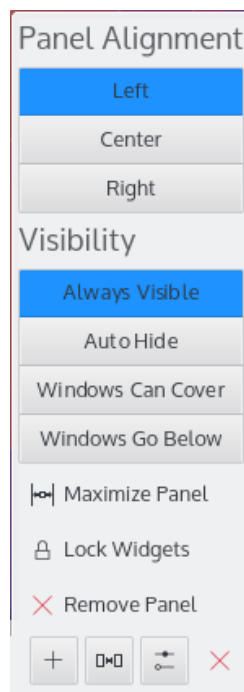
worden in een **Klein lettertype** uit Systeeminstellingen. De tijd neemt de rest van de ruimte in. Dus uiteindelijk kiest u zelf hoeveel informatie wordt getoond en of dat past. Als u meer wil zien, maak dan het paneel groter of zet de klok op het bureaublad waar deze vrij kan groeien.

2.2.9 Pager

Een optioneel item in uw paneel is de Pager. Hiermee kan u tussen uw virtuele bureaubladen wisselen. Als u de opmaak van de Pager aanpast met de optie **Aantal rijen** zal dit ook de opmaak en animaties veranderen die KWin toont bij het effect **Bureaubladraster**. Voor grotere pagers is het het beste om **Vensterpictogrammen tonen** te kiezen.

2.3 De Paneelhulpmiddelen

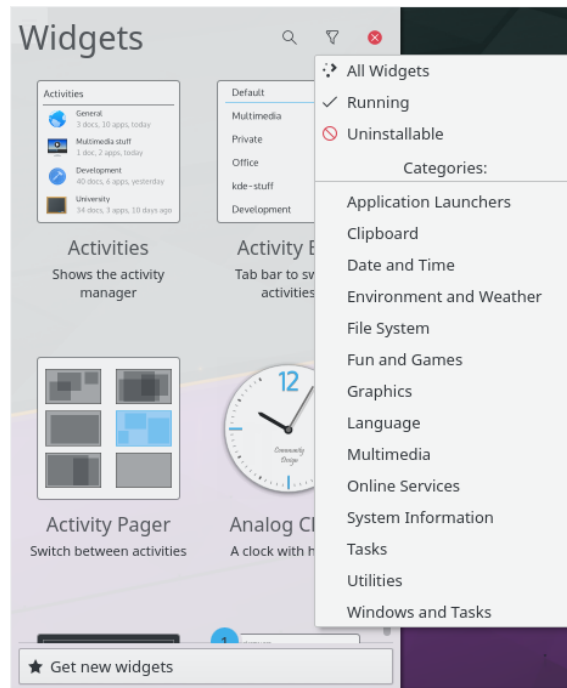
Indien uw bureaublad ontgrendeld is (dat kunt u doen door rechts te klikken op het bureaublad, of wanneer geen programma focus heeft met **Alt+D, L**), dan zal een klein pictogram van Plasma rechtsonder verschijnen. Klik op dit hulpmiddelenvak en de besturing voor het paneel zal zich openen.

Met die besturing kunt u het paneel verslepen, herschalen en uitlijnen. De Plasma-widgets op het paneel zullen vanzelf hun grootte aanpassen. Plasma-widgets hebben een basale kennis van grootte, verkregen van de container. Ze zijn geprogrammeerd om hun voordeel te doen met die grootte en het applet te informeren over hoeveel ruimte nodig is. Uiteindelijk geeft de container een mogelijke grootte aan de applets en de applets gehoorzamen.

2.4 Applets toevoegen

Ontgrendel het bureaublad en u zult Plasma-widgets aan het paneel of bureaublad kunnen toevoegen of verwijderen. U kan Plasma-widgets eenvoudig toevoegen door ze naar de plaats waar u ze wil hebben te slepen. Klik rechts op een applet om het te verwijderen.

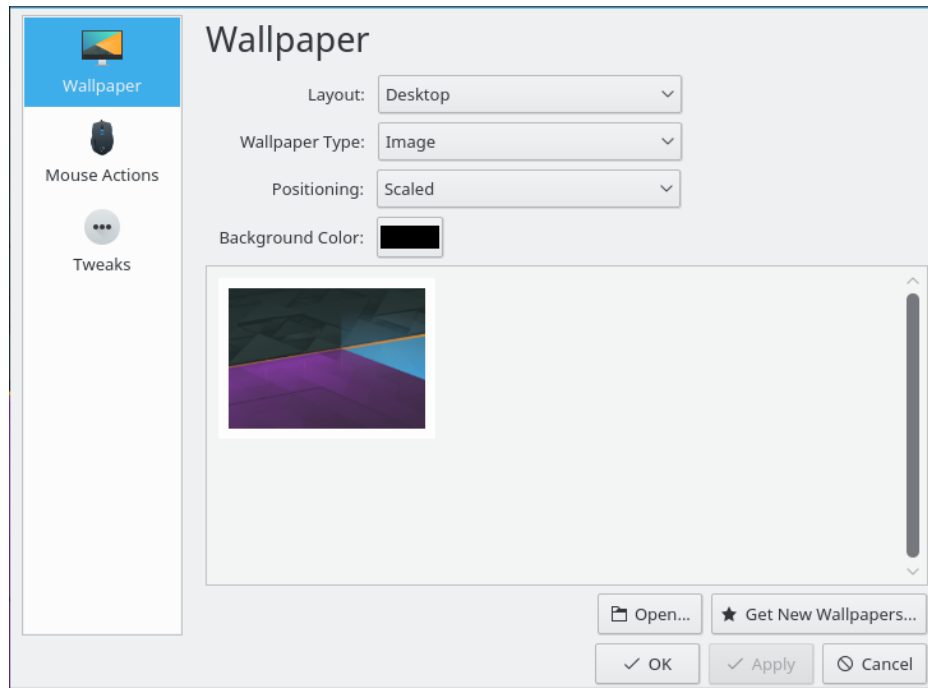
Met de knop **Nieuwe widgets verkrijgen** kunt u widgets toevoegen die u eerder heeft gedownload en nieuwe Plasma-widgets downloaden. Momenteel kan dat met Plasmagik-pakketten en widgets van Dashboard uit Mac[®] OS X. Widgets die u op deze manier installeert kunt u op dezelfde manier gebruiken als gewone voorgeïnstalleerde widgets.

2.5 Het bureaublad

Het bureaublad is een andere container. Deze keer één die geen begrenzingen aan de applets stelt. Applets kunnen vrij verplaatst en herschaald worden. Op een ontgrendeld bureaublad tonen Plasma-widgets een frame wanneer de muis erover zweeft. Hiermee kunt u het paneel verplaatsen, herschalen, erin hergroeperen en opnieuw uitlijnen. U kunt er ook Plasma-widgets mee op het bureaublad slepen. De knoppen in de hoek worden gebruikt om het applet de herschalen, roteren, configureren en te verwijderen. Indien geroteerd zal een Plasma-widget automatisch op twaalf uur draaien zodat het eenvoudig is om het terug in een normale positie te krijgen. Standaard behouden Plasma-widgets hun beeldverhouding wanneer ze worden herschaald. Als u een applet vrij wil herschalen, hou dan de **Ctrl**-toets ingedrukt tijdens het herschalen.

Rechtsklikken op het bureaublad laat u aspecten instellen zoals de gebruikte achtergrond, de gebruikte indeling en de muisacties. U kunt ook nieuwe achtergronden downloaden met KNewStuff.

Op de pagina **Tweaks** kunt u instellen om het hulpmiddelenvak van het bureaublad te verbergen en de behandeling van widgets aan te passen.

Om het Plasma-thema te wijzigen of een nieuwe via KNewStuff te downloaden, opent u **Uiterlijk** → **Bureaubladthema** in Systeeminstellingen.

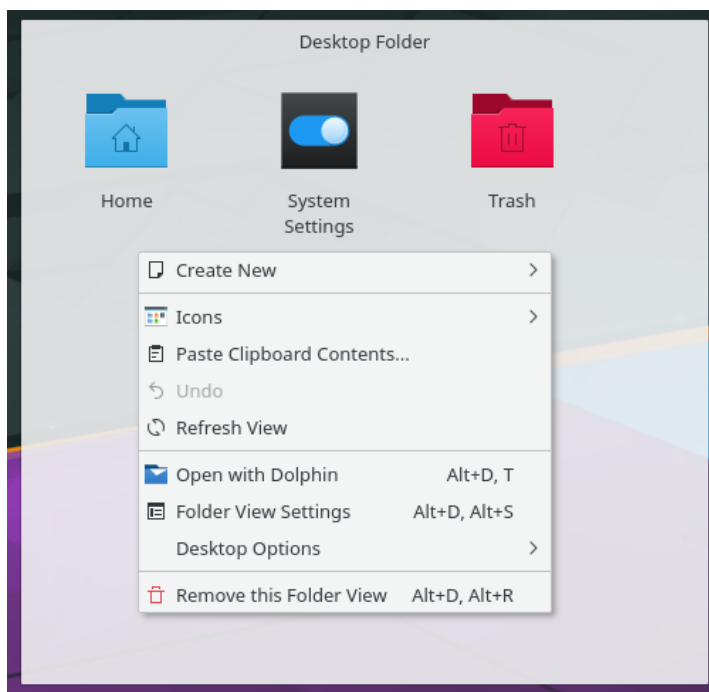
Als er programma's geopend zijn is het vaak moeilijk om de Plasma-widgets op het bureaublad te zien. Het **Dashboard** zet deze Plasma-widgets vooraan, net zoals de functie **Op het bureaublad gluren** zoals bekend van traditionele bureaubladen.

2.6 Mapweergave

Het widget **Mapweergave** wordt gebruikt om items zoals mappen of bestanden in een map te tonen, standaard uit `$HOME /Bureaublad`.

U kunt kiezen om ofwel alleen alle bestanden te bekijken of te filteren ofwel met specifieke reguliere expressies (bijv., alle bestanden met een bepaalde extensie) of op type bestand (bijv. alleen afbeeldingen).

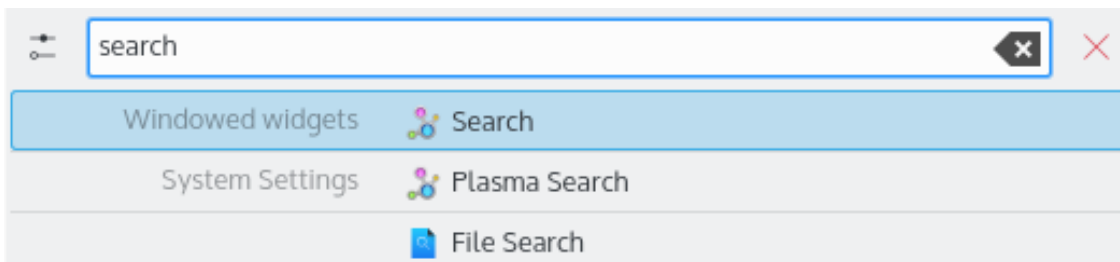
Dit widget ondersteunt ook basis eigenschappen van bestandsbeheer (bijvoorbeeld: verplaatsen, kopiëren, knippen en plakken), en u kunt er zoveel als u wilt op uw bureaublad hebben.

Als u de indeling **Mapweergave** selecteert in de **Bureaublad-instellingen** dan kunt u één Mapweergave gebruiken als het gehele bureaublad, effectief een kopie van het bureaublad "oude stijl".

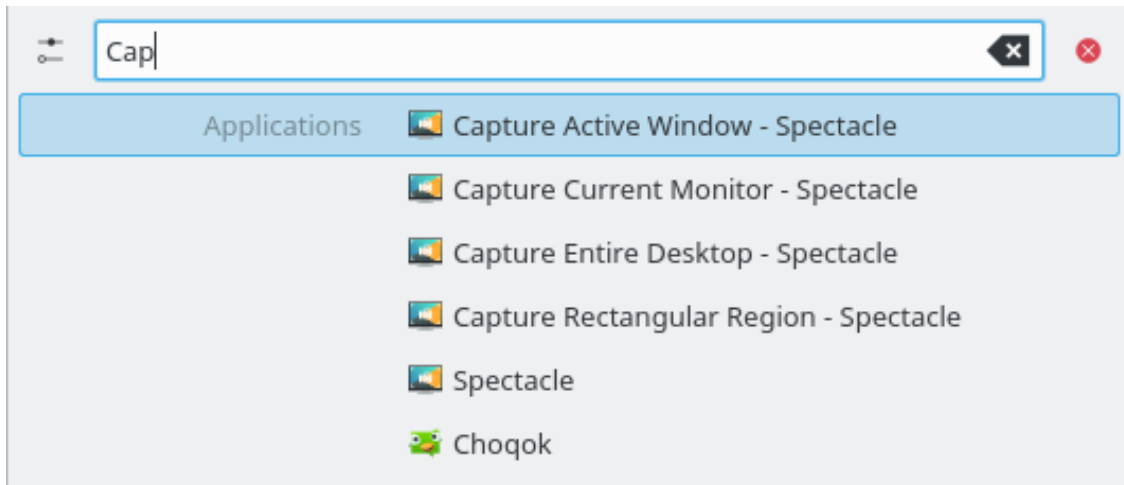
2.7 KRunner

KRunner is een veelzijdige mini commandoprompt. U kan het gebruiken om programma's de starten, webpagina's te openen, bladwijzers te openen, uw gegevens te doorzoeken, korte expressies te berekenen, en nog veel meer. Als u **Alt+Space** of **Alt+F2** indrukt wordt KRunner geopend. Begin gewoon te typen en KRunner zal beginnen met het zoeken van overeenkomsten vanaf het moment dat meer dan twee tekens zijn ingevoerd. U kunt meer te weten komen over de mogelijkheden van KRunner door de instellingen te openen. U kunt door de overeenkomsten navigeren door de tab- en pijltoetsen te gebruiken.

Gebruik de knop om de module **KRunner** Systeeminstellingen en configureer waar en wat naar te zoeken in KRunner.

KRunner ondersteunt 'Bureaublad-acties' die extra acties zijn die een toepassing kan bieden om algemene acties uit te voeren of direct naar een zekere taak te gaan vanuit de taakbeheerder. Algemene voorbeelden zijn **Open nieuw incognito venster** om uw browser direct in modus privé te openen, **E-mailbericht opstellen** zonder eerst de volledige e-mailclient te starten of de acties geleverd door Spectacle:

Als u de toets **Down** indrukt in een lege KRunner dan wordt een geschiedenis getoond van de recent items getoond. Na het starten van een zoekresultaat, zal zijn query zich verplaatsen naar de top, dus herhaaldelijk gebruikte commando's vallen nooit van de lijst.

Verwijder de enkele items uit de lijst met de knop of wis de complete geschiedenis in de instellingen van KRunner.

Als u wil weten wat er op uw systeem gebeurt dan geeft **Ctrl+Esc** u snelle toegang tot een lijst met vensters en processen, met opties om de uitvoer van processen te volgen of ze te stoppen.

2.8 Activiteiten

De hulpmiddeldialoog van het bureaublad, bereikbaar via de linkerbovenhoek heeft een knop om activiteiten te tonen. Plasma laat u meer dan één knop hebben. In zich zijn dit verschillende bureaubladcontainers met elk een ander set Plasma-widgets. Toon de balk 'Activiteiten', kies één van de voorgedefinieerde activiteiten of kies **Activiteit aanmaken** om een nieuwe container te maken en in te stellen naar uw smaak. De activiteiten van Plasma en het bureaubladraaster van KWin zijn gelijkaardig in dat opzicht, maar er is een fundamenteel verschil. Terwijl virtuele bureaubladen worden gebruikt om vensters te groeperen en te organiseren, worden die van Plasma gebruikt om hetzelfde te doen met Plasma-widgets. Op deze manier kan u wisselen tussen activiteiten en daarbij relevante Plasma-widgets gebruiken om de taak te ondersteunen die u op dat moment wil uitvoeren. U een activiteit 'Vrije tijd' kunt maken, met stripverhalen, een puzzel en andere ontspannende Plasma-widgets, en een activiteit om te werken met relevante RSS-feeds, rekenmachine en kalender bijvoorbeeld.

Om een activiteit te verwijderen, druk op de knop **Activiteit stoppen** op de balk 'Activiteiten' (druk op **Alt+D** daarna **Alt+A** om deze balk te openen) en klik daarna op de rode 'X' (of druk op **Alt+D** daarna op **Alt+R**) en bevestig de verwijdering.

2.9 Sneltoetsen

Het meeste van de functionaliteit van Plasma is ook toegankelijk via sneltoetsen. De verschillende combinaties moeten worden in volgorde worden ingedrukt, dat is bijvoorbeeld **Alt+D, A** betekent: Druk **Alt** en **D**, laat los en druk **A** in.

Op dit moment kunnen de standaard sneltoetsen worden gebruikt:

Alt+D, A

Widgets toevoegen

Alt+D, R

Widget verwijderen

Alt+D, L

Widgets vergrendelen/ontgrendelen

Meta+=

Uitzoomen

Meta+-

Inzoomen

Alt+D, N

Volgend widget

Alt+D, P

Vorig widget

Alt+D, S

Widget-instellingen

Alt+D, Alt+A

Activiteiten

Alt+D, Alt+R

Deze activiteit verwijderen

Alt+D, Alt+S

Bureaubladinstellingen

Meta+Tab

Volgende activiteit

Meta+Shift+Tab

Vorige activiteit

Ctrl+F12

Naar het bureaublad gluren

Alt+D, T

Draai het geassocieerde programma

Meta+Tab

Open het paneel Activiteiten

Hoofdstuk 3

Dankbetuigingen en licentie

Plasma

Programma copyright 2008 Aaron J. Seigo aseigo@kde.org

Documentatie Copyright (c) 2008–2010 Sebastian Kügler sebas@kde.org

Op- of aanmerkingen over de vertalingen van de toepassing en haar documentatie kunt u melden op <http://www.kde.nl/bugs>.

Dit document is vertaald in het Nederlands door Kristof Bal kristof.bal@gmail.com.

Deze documentatie valt onder de bepalingen van de [GNU vrije-documentatie-licentie](#).